

Kwartelkoning in rivierengebied, 1990-2010

Conclusie

Vanaf 1996 neemt de kwartelkoning sterk in aantal toe, mede dankzij natuurontwikkelingsprojecten langs de rivieren. Maar vanaf 2000 is er sprake van afnemende aantallen.

Hoofdfiguur

Kwartelkoning in rivierengebied

Bron: NEM (SOVON, CBS).

CBS/okt11/1219
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

Figuur 1. Kwartelkoning

Toelichting

Aanvankelijk herstel kwartelkoningen

Een groot deel van de kwartelkoningen in Nederland broedt in de hooilanden van de uiterwaarden van de grote rivieren. In de jaren tachtig is de populatie in Nederland sterk afgenomen, maar het aantal bleef daarna min of meer stabiel op een laag niveau. Vanaf 1997 nemen tot 2000 de aantallen toe, zowel in het rivierengebied als landelijk, maar vertonen daarna een daling.

Oorzaken vooruitgang

Deze toename komt onder meer door het toegenomen broedsucces in Oost-Europa onder invloed van veranderingen in de landbouw daar. Door de grote hoeveelheid neerslag in Rusland in 1998 waren daar te weinig geschikte broedmogelijkheden. De kwartelkoningen gingen op zoek naar drogere plekken en verspreidden zich over een groot deel van Noordwest-Europa. Verder vinden de vogels in Nederland weer meer geschikt leefgebied dan vroeger. Door natuurherstelprojecten ontstaan extensief beheerde graslanden, waarin de kwartelkoning zich goed thuis voelt. Bovendien gaan

minder legsels verloren door maaien, nadat met boeren beheersmaatregelen zijn afgesproken.

Achteruitgang na herstel

Het aantal kwartelkoningen varieert sterk van jaar op jaar. De laatste drie jaar is er echter een achteruitgang te zien. Het totaal aantal broedparen in Nederland is in 2003 geschat op 530-570 en in 2006 op 90-120 paar. Ook uit andere landen, zoals Duitsland, Denemarken en Zwitserland wordt een achteruitgang gemeld. De kwartelkoning staat op de Rode Lijst van vogels.

Referenties

- Boele, A., J. van Bruggen, A. van Dijk, F. Hustings, J.-W. Vergeer en C.L. Plate (2011). Broedvogels in Nederland in 2009. SOVON-monitoringrapport 2011/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Dijk, A.J. van, M.J.T. van der Weide, S. Deuzeman, L. Dijkse, D. Zoetebier en C. Plate (2002). Kolonievogels en zeldzame broedvogels in Nederland in 2000 en 2001. SOVON-monitoringrapport 2002/03. Beek-Ubbergen.
- Koffijberg K. en A.J. van Dijk (2001). Influx van Kwartelkoningen *Crex crex* in Nederland in 1998. *Limosa*, 74: 147-159.
- Schoppers, J. en K. Koffijberg (2007). Kwartelkoningen in Nederland in 2006. SOVON-informatierapport 2007/05. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Relevante informatie

- [Netwerk Ecologische Monitoring](#)
- [Methode indexcijfers \(TRIM\)](#)
- [SOVON](#)
- [Kwartelkoning](#)

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Kwartelkoning in rivierengebied

Omschrijving

Index van het aantal broedparen Kwartelkoning in het rivierengebied

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De figuur geeft de index (waarde 1990 = 100) van het aantal broedparen van de kwartelkoning langs de rivieren in zes grote telgebieden langs de IJssel, Nederrijn tussen Heteren en Wijk bij Duurstede, Waal tussen Nijmegen en Waardenburg, Gelderse Poort, Zouwboezem en het zuidelijke Maasdal. De gegevens zijn ontleend aan het landelijke broedvogelmeetnet van het Netwerk Ecologische Monitoring.

Basistabel

Zie tabblad figuurdata onder **Download figuurdata**

Geografisch verdeling

Rivierengebied

Andere variabelen

Verschijningsfrequentie

jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Schoppers, J. en K. Koffijberg (2007). Kwartelkoningen in Nederland in 2006. SOVON-informatierapport 2007/05. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Opmerking

Betrouwbaarheids codering

B. Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

Referentie van deze pagina

CBS, PBL, Wageningen UR (2011). [Kwartelkoning in rivierengebied, 1990-2010](#) (indicator 1219, versie 10, 18 oktober 2011). www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

---